

Стасина У. З.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ІСТОРИЗМ ЯК ПРИНЦИП І МЕТОД В ДОСЛІДЖЕННІ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

сучасна демократична правова держава передбачає формування розвинутого громадянського суспільства, визначальним критерієм розвинутості якого є наявність механізму захисту прав і свобод громадян, що прямо пов'язано з функціонуванням інституту адвокатури як безпосереднього учасника даного процесу. історизм як елемент пізнавальної активності в загальній методології пізнання виступає в двох іпостасях: як принцип пізнання і як метод пізнання. розвиваючи цю думку, а. в. сурілов зазначав, що «якщо принцип в механізмі пізнання – це установка, вибір позиції, її усвідомлення, то метод – це активна дія, це реалізація принципу. Принцип нерідко виступає і як мотив активних дій». відокремлення принципу і методу історизму вчений проводив таким чином: «Застосування історизму починається з принципу історизму і переходить в метод історизму. облік минулого, конкретних обставин, в яких здійснюється те, що нас цікавить, – це методологічний принцип. активні дії, цілеспрямовані на виявлення минулого, конкретних обставин, в яких це минуле формувалось, – ці дії є методом історизму ».

Принцип історизму вимагає розгляду всіх історичних фактів, явищ і подій у відповідності з конкретно-історичними обставинами, в їх взаємозв'язку і взаємообумовленості. Будь-яке історичне явище треба вивчати в розвитку: як воно виникло, які етапи в своєму розвитку пройшло, чим в кінцевому рахунку стало. Не можна розглядати подію чи особу водночас чи абстрактно, поза часовими вимірами. Принцип історизму не обмежується констатацією минулого, він передбачає цілісний синтез минулого, сьогодення і майбутнього як атрибутів людського буття в їх динаміці.

адвокатура – це унікальне юридичне явище, єдина організація, яка виконує державну (публічно-правову) функцію і не є при цьому державним органом. адвокатура зберігає незалежність від держави, при цьому, виконуючи публічно-правову функцію,

сприяє реалізації приватних інтересів, захищаючи права і свободи індивідумів.

діяльність з надання юридичної допомоги існувала у всі часи, при всіх формах суспільно-державного устрою. у будь-якому суспільстві існувала і існує необхідність створення умов для такої допомоги та виділення для цієї мети особливого стану людей, що володіють юридичними знаннями, для надання допомоги правового характеру фізичним та юридичним особам. вітчизняна практика формування інституту адвокатури теж пройшла певні історичні етапи становлення та набуття ним відповідних організаційно-правових форм.

в Україні адвокатура була визнана окремою системою, не об'єднаною у професійний союз, задовго до реформи 1864 р. саме з першим литовським статутом 1529 р. пов'язана поява в судах професійного юриста, який вже тоді мав відповідати визначеним вимогам (наприклад, він не міг бути іноземцем). докладніше питання судового захисту розглянуті в третій редакції литовського статуту, який установив відповідальність за шкоду, заподіяну клієнту діями адвоката, передбачив спеціального урядового захисника для убогих людей, вдів і сиріт. отже, на підставі литовських статутів в Україні вперше зроблена спроба упорядкувати справу судового захисту і виділити адвокатську діяльність як певну професію.

як самостійний правовий інститут адвокатура в Україні (а точніше – у Росії, частиною якої тоді була Україна) була визнана на початку 60х років ХІХст., після проведення судової реформи, в результаті якої поряд з проголошенням таких демократичних принципів як гласність процесу, загальний і рівний для всіх суд, було закріплено й право обвинуваченого на захист. Правову регламентацію інститут адвокатури одержав за судовими статутами, затвердженими 20 листопада 1864р.

в цілому, практика функціонування інституту адвокатури, починаючи з 1917р. до початку 90-х років ХХст., дослідниками оцінюється негативно, оскільки в цей період відбулося послаблення його ролі і значення в суспільному житті, пов'язане з недооцінкою основ правозахисної діяльності, а також невизнанням його самостійного організаційно-правового статусу. впродовж багатьох десятиліть відбувається постійне втручання в адвокатську діяль-